

การอบรมหลักสูตร “เคล็ดลับพัฒนานักบัญชี สุจริตจัดทำบัญชีสินค้าคงเหลืออย่างมืออาชีพ”
จัดโดย บริษัท ฝึกอบรมและสัมมนาธรรมนิติ จำกัด
วันพุธที่ 17 กรกฎาคม 2556 เวลา 09.00-17.00 ณ โรงแรมเดอะพาลาสโซ
สรุปโดย นางสาวยุรนันท์ จันทร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประเภทของสินค้าคงเหลือ จำแนกตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ได้ดังนี้

1. ธุรกิจที่ประกอบการซื้อขายสินค้า
2. ธุรกิจที่ประกอบการผลิตสินค้า

ประเด็นสำคัญเกี่ยวเนื่องกับ “สินค้าคงเหลือ” ที่นักบัญชีควรทราบ

1. การจัดทำบัญชีสินค้าตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำข้อความและรายงานที่ต้องมีบัญชี
2. การจัดทำบัญชีสินค้าคงเหลือตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2552)
3. สินค้าคงเหลือ ตามบัญชีตีแห่งประมวลรัษฎากร

การวัดมูลค่าของรายการสินค้าคงเหลือ

“วัดด้วยมูลค่าทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า”

Case Study...

Q : กิจการสามารถรวมดอกเบี้ยจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืม เพื่อการได้มาของสินค้าคงเหลือ เข้าเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือได้หรือไม่

A : ไม่ได้ หากสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่ใช้ระยะการผลิตในช่วงสั้นๆ จึงไม่ถือเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ทั้งนี้หากเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2552) เรื่องต้นทุนการกู้ยืม จะต้องเข้าตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด

ขั้นตอนการตีราคาสินค้าคงเหลือปลายงวด และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง

การตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดเป็นหน้าที่สำคัญของกิจการ เนื่องจากสินค้าเป็นสินทรัพย์ที่มีการสูญหายได้ง่าย การตีราคาสินค้าคงเหลือนอกจากจะเป็นประโยชน์สำหรับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือและคำนวณต้นทุนสินค้าที่ขายแล้วยังเป็นการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้า

การตีราคาสินค้าคงเหลือประกอบด้วยหน้าที่ 2 อย่าง คือ

1. การตรวจนับสินค้า
2. การคำนวณราคาสินค้า

การคำนวณต้นทุน : วิธีการคำนวณต้นทุน

1. วิธีราคาเจาะจง
2. วิธีเข้าก่อนออกก่อน
3. วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

หลักการพิจารณาเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุน

1. กำหนดเกณฑ์การตีราคาสินค้าคงเหลือ จากเดิมระบุให้ใช้ “ราคาทุน/ตลาดที่ต่ำกว่า” เปลี่ยนมาเป็น ราคาทุน/มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
2. กำหนดให้ใช้วิธี “ต้นทุนมาตรฐาน” หรือ “วิธีราคาขายปลีก” ได้ ถ้าหากวิธีดังกล่าวให้ผลใกล้เคียงกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง

3. ยกเลิกวิธี FIFO (ซึ่งจากเดิมมีการกำหนดให้เป็นทางเลือกในปฏิบัติ)
4. มูลค่าสุทธิที่จะได้รับจะต้องมีการประเมินใหม่ในแต่ละงวดบัญชี หากสถานการณ์ก่อนหน้านี้เป็นเหตุทำให้สินค้าคงเหลือต้องลดต่ำกว่าราคาทุน ได้ยุติลงแล้ว

วิธีการตรวจนับ การตรวจรายการสินค้าคงเหลือ ประเด็นการตรวจนับควรแสดงรายละเอียดดังนี้

1. แจงนับเป็นรายหน่วย
2. ชั่งน้ำหนัก
3. วัดปริมาตร (บางที่เทียบกลับเป็นน้ำหนัก)
4. วัดความยาว

การตรวจสอบสินค้าคงเหลือ

1. ตรวจสอบสภาพและคุณภาพสินค้า สอบถามผู้บริหารเรื่องสินค้าล้าสมัย
2. ตรวจสอบสินค้าระหว่างทาง
3. ตรวจสอบสินค้าส่งไปฝากขายและคงเหลืออยู่ ณ วันสิ้นปี
4. ตรวจสอบสินค้ารับฝากขายคงเหลือ ณ วันสิ้นปี
5. ตรวจสอบสินค้าที่ฝากเก็บไว้ในคลังสินค้าของผู้อื่น
6. ตรวจสอบหลักเกณฑ์และวิธีการตีราคาสินค้า
7. ตรวจสอบยอดซื้อ ยอดขาย
8. ตรวจสอบต้นทุนสินค้าที่ขาย

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้านี้ 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)
2. วิธีบันทึกสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)

แนวปฏิบัติสินค้าสูญหาย ขาด/เกินรายงาน (ทางด้านบัญชีการเงิน)

- กรณีบันทึกสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด กิจการปฏิบัติเพียงปรับปรุงสินค้าในบัญชีคุมสินค้ารายตัว (บัญชีย่อย) ให้ตรงตามผลการตรวจนับและให้นำมูลค่าสินค้าคงเหลือตามที่ตรวจนับและตีราคาไว้ ไปบันทึกบัญชี “สินค้าคงเหลือปลายงวด” ในงบแสดงฐานะการเงิน ผลจากการปฏิบัติจะทำให้ต้นทุนขายได้แบกรับมูลค่าสินค้าขาดเกินจากบัญชีฯ โดยปริยาย
- กรณีบันทึกสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง กิจการจะต้องปรับปรุงบัญชี “สินค้าคงเหลือ” และ “ต้นทุนขาย” เสียใหม่ให้ตรงตามผลการตรวจนับ ซึ่งจะมีผลให้ยอดตามบัญชีทั้งสองเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามยอดสินค้าที่ขาดหรือเกินตามแต่กรณี

การรับรู้ต้นทุนของสินค้าที่แถม

การรับรู้ต้นทุนสินค้าที่แถมและสินค้าที่แจกเป็นค่าส่งเสริมการขายตามมูลค่าต้นทุนสินค้านั้น ผู้แทนจำหน่ายได้รับสินค้าซึ่งเป็นรางวัลเนื่องจากการส่งเสริมการขายให้รับรู้รางวัลดังกล่าวเป็นรายได้ในรอบบัญชีนั้น และเมื่อจำหน่ายขายสินค้าซึ่งเป็นรางวัลให้แก่ลูกค้า ให้รับรู้มูลค่าของรางวัลที่ได้มาเป็นต้นทุนของสินค้า (รางวัล) ที่จำหน่ายให้แก่ลูกค้า

การแถมสินค้า แม้จะเข้าหลักเกณฑ์ภาษีมูลค่าเพิ่ม มาตรา 77/1 (9) แห่งประมวลรัษฎากร การแจกสินค้าถือเป็นการขาย ตามมาตรา 77/1 (8) แต่มีข้อยกเว้น ถ้าหากขายสินค้าต้องมีการส่งเสริมการขาย มีหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง

การชิงโชค หมายถึงการกำหนดให้ลูกค้า หรือผู้บริโภค ส่งชิ้นส่วน ฉลาก แบบฟอร์ม ไปรษณียบัตร จดหมาย โดยการเขียนชื่อ-ที่อยู่ ลงบนชิ้นส่วนหรือแบบฟอร์มที่ผู้ขายกำหนด เพื่อเป็นการย้ำเตือนให้ผู้ขายได้ทราบว่า มีซื้อสินค้าหรือรับบริการจริง

ประเด็นทางด้านภาษี ที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วยกัน 4 ตัว คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา